

În cazul în care mai multe întreprinderi sunt prezente pe un șantier, dreptul Uniunii impune desemnarea unui coordonator de securitate și stabilirea de către acesta a unui plan de securitate atunci când există riscuri specifice

Împrejurarea că o autorizație de construcție este sau nu este necesară nu este relevantă

Directiva privind cerințele minime de securitate și sănătate care se aplică pe șantierele temporare sau mobile¹ prevede că, pentru orice șantier pe care sunt prezente mai multe întreprinderi, beneficiarul lucrării sau dirigintele de șantier desemnează un coordonator în materie de securitate și de sănătate, responsabil de punerea în aplicare a principiilor generale de prevenire și de securitate pentru protecția lucrătorilor. Aceasta prevede de asemenea că beneficiarul lucrării sau dirigintele de șantier asigură stabilirea unui plan de securitate, în cazul lucrărilor care comportă riscuri specifice pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor. Aceste lucrări sunt enumerate într-o listă neexhaustivă cuprinsă în directivă.

Potrivit legii italiene de transpunere a directivei menționate, obligația de a desemna acest coordonator și de a stabili un asemenea plan nu se aplică lucrărilor private pentru care nu este necesară obținerea unei autorizații de construcție.

În 2008, inspectorii Serviciului de protecție a muncii din provincia autonomă Bolzano au efectuat un control pe un șantier de restaurare a acoperișului unei case de locuit cu o înălțime de aproximativ 6-8 metri. Parapetul, macaraua și mâna de lucru erau furnizate de trei întreprinderi diferite, prezente simultan pe șantier. Potrivit legislației italiene, nu era necesară eliberarea unei autorizații de construcție. A fost inițiată o procedură penală împotriva proprietarei imobilului, beneficiar al lucrării, pentru încălcarea obligațiilor de securitate impuse de directivă.

Tribunale di Bolzano are îndoieli în ceea ce privește derogările prevăzute de dreptul italian cu privire la obligația de a desemna un coordonator de securitate. Această instanță consideră că legiuitorul – presupunând că un șantier de lucrări private este mai puțin important și, așadar, lipsit de riscuri – ar fi omis să admită că și lucrările pentru care nu este necesară obținerea unei autorizații de construcție pot fi complexe și periculoase și necesită din acest motiv desemnarea unui coordonator de securitate.

În esență, instanța menționată solicită Curții să stabilească dacă directiva se opune unei reglementări naționale care, pe de o parte, permite derogarea, pentru un șantier privind executarea unor lucrări private care nu necesită o autorizație de construcție și pe care sunt prezente mai multe întreprinderi, de la obligația de a desemna un coordonator de securitate atât pentru elaborarea proiectului lucrării, cât și pentru realizarea lucrărilor și care, pe de altă parte, prevede obligația acestui coordonator de a stabili un plan de securitate și de sănătate numai atunci când pe un șantier de lucrări private care nu necesită o autorizație de construcție intervin mai multe întreprinderi.

¹ Directiva 92/57/CEE a Consiliului din 24 iunie 1992 privind cerințele minime de securitate și sănătate care se aplică pe șantierele temporare sau mobile [a opta directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE] (JO L 245, p. 6, Ediție specială, 05/vol. 2, p. 236).

Legislația italiană referitoare la obligația de a desemna coordonatori și de a stabili un plan de securitate, prevăzută de directivă, a oferit deja Curții ocazia să se pronunțe².

În hotărârea pronunțată astăzi, Curtea amintește, în primul rând, că directiva prevede fără ambiguitate obligația de a desemna un coordonator în materie de securitate și de sănătate pentru orice șantier pe care vor fi prezente mai multe întreprinderi. Directiva menționată nu admite nicio excepție de la această obligație.

Prin urmare, **un coordonator în materie de securitate și de sănătate trebuie desemnat pentru orice șantier pe care vor fi prezente mai multe întreprinderi** în momentul elaborării proiectului lucrării sau, în orice caz, înainte de executarea lucrărilor, independent de împrejurarea că lucrările sunt sau nu sunt supuse obligației de a obține o autorizație de construcție sau că acest șantier prezintă sau nu prezintă riscuri specifice.

Directiva se opune, așadar, unei reglementări naționale care permite, pentru un șantier care privește executarea unor lucrări private ce nu necesită o autorizație de construcție și pe care vor fi prezente mai multe întreprinderi, să se deroge de la obligația beneficiarului sau a dirigintelui de șantier de a desemna un coordonator de securitate și de sănătate în momentul elaborării proiectului lucrării sau, în orice caz, înainte de executarea lucrărilor.

În al doilea rând, în ceea ce privește planul de securitate și de sănătate, directiva autorizează statele membre, după consultarea partenerilor sociali, să deroge de la obligația de a-l stabili, cu excepția cazului în care este vorba despre lucrări care implică riscuri specifice, precum cele enumerate în directivă, sau despre lucrări pentru care este necesară o notificare prealabilă.

Rezultă că, anterior deschiderii șantierului, **un plan de securitate și de sănătate trebuie stabilit pentru orice șantier ale cărui lucrări prezintă riscuri specifice**, precum cele enumerate în directivă, numărul întreprinderilor prezente pe șantier nefiind determinant în această privință.

Directiva se opune, așadar, unei reglementări naționale care limitează obligația coordonatorului executării lucrării de a stabili un plan de securitate și de sănătate numai la ipoteza în care pe un șantier de lucrări private care nu necesită o autorizație de construcție intervin mai multe întreprinderi și care nu prevede drept criteriu pentru această obligație riscurile specifice precum cele prevăzute în directiva menționată.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

² Hotărârea Curții din 25 iulie 2008, Comisia/Italia, [C-504/06](#).